

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: САГ-2021/33/СТА-ТЭЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Улаанбаатар хот</p> <p>2021 он</p>	<p>Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын орлогчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын дөрөвдүгээр газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Я.Самбууням Утас: 260949 Цахим хаяг: sambuunyamy@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: С.Нацагдорж Утас: 260815 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: Ч.Дашдаваа Цахим хаяг: dashdavaach@audit.gov.mn</p> <p>Аудитор: Н.Нямсүрэн Цахим хаяг: nyamsuren@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.Аудитын санал дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлан	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
3. Аудитын тайлан.....	12
3.1 Ерөнхий зүйл	12
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, түүний хүлээн зөвшөөрөхүйц байдал.....	13
3.4 Материаллаг байдал	13
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	14
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	14
3.5.2 Авлага	15
3.5.3 Урьдчилгаа	15
3.5.4 Бараа материал.....	16
3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө.....	17
3.5.6 Үндсэн хөрөнгө	17
3.5.7 Өр төлбөр	18
3.5.8 Засгийн газрын хувь оролцоо	18
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	19
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	20
3.8 Аудитын гол асуудал	20
3.9 Шилэн дансны мэдээлэл.....	21
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	21
3.11 Хойших үйл явдал ба дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	21
4. Аудитын илрүүлэлт	22
4.1 Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил	22
4.2 Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил	22
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	28

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ААНБ	Аж ахуй нэгж байгууллага
БШУЯ	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам
БСШУСЯ	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яам
ЗГ	Засгийн газар
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТНБД	Төрийн нарийн бичгийн дарга
ТГНХЗ	Тахилгат газар нутгийн хамгаалалтын захиргаа
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үндэслэл
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
САГ	Санхүүгийн аудитын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР**

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2021.04.26 № 1337
танай _____-ны № _____-т
Аудитын санал дүгнэлт

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.5-д заасны дагуу Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар нийт 25,086.5 сая төгрөгийн залруулаагүй алдаа зөрчил илэрсэн нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс хэтэрсэн бөгөөд УСНББОУС болон холбогдох хууль, журамд нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн “Үнэн зөв байдал”, “Эрх ба үүрэг” “Тохиолдсон байх”, “Оршин байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

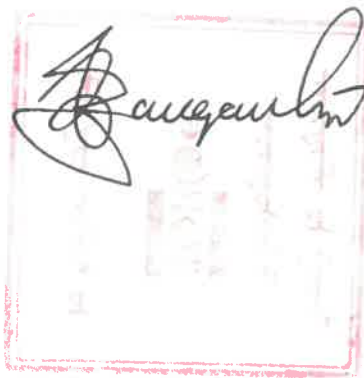
Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

A square red stamp containing a handwritten signature in black ink. The signature is stylized and appears to read 'Д.ЗАНДАНБАТ'.

Д.ЗАНДАНБАТ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2019 оны 12-р сарын 31	2020 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	-	223,143,758.4
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	38,437,969.5
33	АВЛАГА	-	253,376.1
34	УРЬДЧИЛГАА	-	376,847.8
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	-	5,742,841.6
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	-	178,332,723.3
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	-	113,042,337.6
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	-	113,042,337.6
39200	Биет хөрөнгө	-	106,870,782.5
39300	Биет бус хөрөнгө	-	6,171,555.1
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	-	336,186,096.0
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	2,392,666.0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	2,388,296.2
41300	Өглөг	-	2,388,296.2
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	4,369.8
42200	Урт хугацаат зээл	-	4,369.8
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	-	333,793,430.0
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	-	333,793,430.0
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	31,391,638.2
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	-	145,352.1
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-	220,398,933.4
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	-	81,857,506.3
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	-	336,186,096.0

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2019 оны 12-р сарын 31	2020 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	153,146,622.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	44,294,034.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	44,293,719.2
122	Тусламжийн орлого	-	315.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	108,852,588.1
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	33,096,006.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	28,619,492.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	25,552,094.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	16,075,012.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	2,028,457.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	1,001,870.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	712,403.6
2105	Нормативт зардал	-	26,113.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	111,117.2
2107	Томилолт, зочны зардал	-	14,843.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	3,197,059.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	2,385,216.8
211	ХҮҮ	-	96.3

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	3,067,301.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	4,476,514.4
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-	120,050,615.6
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	11,739.6
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	33,105,575.8
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-	86,956,779.5

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлан

2020 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-		-
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-		-
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-		-
4	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-		-
5	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-		-
6	Зарласан ногдол ашиг	-		-
7	Тайлант үеийн үр дүн	-		-
8	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-		-
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	245,068,029.3		245,068,029.3
10	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	245,068,029.3		245,068,029.3
11	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	535,059.8		535,059.8
12	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	1,267,795.7		1,267,795.7
13	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.0		0.0
14	Өмчид гарсан өөрчлөлт	(17,584.2)		(17,584.2)
15	Зарласан ногдол ашиг	(16,650.0)		(16,650.0)
16	Тайлант үеийн үр дүн	86,956,779.5		86,956,779.5
17	2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	333,793,430.0		333,793,430.0

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлан

2020 оны 12 сарын 31-ны өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2019 оны 12-р сарын 31	2020 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	139,565,901.6
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	30,700,319.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	30,700,319.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	108,865,582.2
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	28,234,586.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	28,234,586.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	25,037,795.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	16,102,026.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	2,088,342.3
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	1,106,612.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	579,120.8
2105	Норматив зардал	-	54,193.1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	161,324.9
2107	Томилот, зочны зардал	-	14,593.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	3,754,582.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	1,176,998.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	3,196,790.9
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-	111,331,315.5
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	-	2,411.1
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	-	72,879,419.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	72,879,419.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	72,879,419.8
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-	(72,877,008.7)
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-	(16,337.3)
14	Бусад эх үүсвэр	-	312.7
25	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	-	16,650.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-	38,437,969.5
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	0.0
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	38,437,969.5

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	180,810,757,300.00	129,486,576,832.80	51,324,180,467.20	71.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	36,474,983,100.00	24,032,985,570.30	12,441,997,529.70	65.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	35,381,560,500.00	23,013,335,109.30	12,368,225,390.70	65.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	16,807,845,000.00	15,600,940,342.51	1,206,904,657.49	92.8
210101	Үндсэн цалин	11,513,179,800.00	10,670,793,457.89	842,386,342.11	92.7
210102	Нэмэгдэл	4,219,883,600.00	3,978,441,352.57	241,442,247.43	94.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	952,464,000.00	842,279,752.09	110,184,247.91	88.4
210104	Урамшуулал	122,317,600.00	109,425,779.96	12,891,820.04	89.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,195,489,600.00	2,006,443,944.91	189,045,655.09	91.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,524,052,100.00	1,439,481,429.61	84,570,670.39	94.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	167,871,500.00	146,862,786.65	21,008,713.35	87.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	134,297,000.00	111,554,412.22	22,742,587.78	83.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	33,567,600.00	27,089,176.70	6,478,423.30	80.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	335,701,400.00	281,456,139.73	54,245,260.27	83.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,146,914,400.00	983,549,211.69	163,365,188.31	85.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	257,890,400.00	203,268,382.48	54,622,017.52	78.8
210302	Түлш, халаалт	264,890,000.00	199,887,540.40	65,002,459.60	75.5
210303	Цэвэр, бохир ус	61,902,300.00	32,911,460.01	28,990,839.99	53.2
210304	Байрны түрээс	562,231,700.00	547,481,828.80	14,749,871.20	97.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	452,751,800.00	421,794,744.58	30,957,055.42	93.2
210401	Бичиг хэрэг	71,042,700.00	70,388,040.00	654,660.00	99.1
210402	Тээвэр, шатахуун	77,127,000.00	65,645,753.00	11,481,247.00	85.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	87,426,500.00	81,663,824.08	5,762,675.92	93.4
210404	Ном, хэвлэл	97,237,700.00	88,073,366.50	9,164,333.50	90.6
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	20,936,300.00	20,505,900.00	430,400.00	97.9
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	98,981,600.00	95,517,861.00	3,463,739.00	96.5
2105	Норматив зардал	46,806,200.00	46,345,930.00	460,270.00	99.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	46,806,200.00	46,345,930.00	460,270.00	99.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	163,661,000.00	65,904,554.00	97,756,446.00	40.3
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	62,647,000.00	43,026,640.00	19,620,360.00	68.7
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,651,100.00	2,650,130.00	970.00	100.0
210604	Урсгал засвар	98,362,900.00	20,227,784.00	78,135,116.00	20.6
2107	Томилолт, зочны зардал	7,717,600.00	2,797,600.00	4,920,000.00	36.2
210702	Дотоод албан томилолт	2,797,600.00	2,797,600.00	0.00	100.0
210703	Зочин төлөөлөгч	4,920,000.00	0	4,920,000.00	0.0

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	хүлээн авах				
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,275,013,700.00	3,646,466,220.61	628,547,479.39	85.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,146,662,200.00	3,526,648,817.61	620,013,382.39	85.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	47,046,300.00	45,472,900.00	1,573,400.00	96.7
210803	Даатгалын үйлчилгээ	22,512,100.00	18,316,848.00	4,195,252.00	81.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	5,028,500.00	4,528,290.00	500,210.00	90.1
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	1,054,400.00	760,700.00	293,700.00	72.1
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	23,176,600.00	22,922,094.00	254,506.00	98.9
210807	Газрын төлбөр	15,453,400.00	15,017,350.00	436,050.00	97.2
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	436,700.00	95,821.00	340,879.00	21.9
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	13,643,500.00	12,703,400.00	940,100.00	93.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,285,361,200.00	239,092,561.00	10,046,268,639.00	2.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,247,668,500.00	212,345,346.00	10,035,323,154.00	2.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	37,692,700.00	26,747,215.00	10,945,485.00	71.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,093,422,600.00	1,019,650,461.00	73,772,139.00	93.3
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	805,000.00	0	805,000.00	0.0
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	805,000.00	0	805,000.00	0.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,092,617,600.00	1,019,650,461.00	72,967,139.00	93.3
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	169,000,000.00	169,000,000.00	0.00	100.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	859,636,600.00	789,453,609.00	70,182,991.00	91.8
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	63,981,000.00	61,196,852.00	2,784,148.00	95.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	144,335,774,200.00	105,453,591,262.50	38,882,182,937.50	73.1
220001	Барилга байгууламж	137,591,174,200.00	99,764,272,533.50	37,826,901,666.50	72.5
221001	Их засвар	5,410,600,000.00	4,437,500,787.00	973,099,213.00	82.0
222001	Тоног төхөөрөмж	1,334,000,000.00	1,251,817,942.00	82,182,058.00	93.8
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	180,810,757,300.00	139,486,581,240.55	41,324,176,059.45	77.1
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	180,810,757,300.00	139,486,581,240.55	41,324,176,059.45	77.1
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	180,810,757,300.00	139,486,581,240.55	41,324,176,059.45	77.1
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн	0	10,000,062,081.75	(10,000,062,081.75)	

	эцсийн үлдэгдэл				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	25	25	0	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	25	25	0	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	1,393	1,329	64	95.4
620001	Удирдах ажилтан	38	35	3	92.1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	1,100	1,053	47	95.7
620003	Үйлчлэх ажилтан	255	241	14	94.5
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	1,393	1,329	64	95.4
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	88	76	12	86.4
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)	24	24	0	100.0
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	1,026	998	28	97.3
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	253	229	24	90.5
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	2	2	0	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл (төгрөгөөр)
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,926,229,295.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,926,229,295.42
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,737,932,474.05
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	368,687,875.30
210101	Үндсэн цалин	337,952,454.70
210102	Нэмэгдэл	992,198.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	250,000.00
210104	Урамшуулал	11,724,343.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,768,879.60
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,438,675.80
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,759,809.20
210202	Тэтгэмжийн даатгал	177,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	142,080.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,986.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	355,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13,842,102.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,247,978.00
210302	Түлш, халаалт	6,594,124.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	117,860,494.95
210401	Бичиг хэрэг	35,058,317.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,823,232.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,959,978.95
210404	Ном, хэвлэл	1,225,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,546,664.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	55,247,303.00
2105	Норматив зардал	7,847,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,847,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	272,704,112.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	132,554,300.00
210602	Тавилга	30,617,668.00
210604	Урсгал засвар	109,532,144.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,796,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	11,796,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	879,858,364.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	866,119,790.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3,042,300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	257,872.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	95,820.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,097,700.00
210807	Газрын төлбөр	5,685,917.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	72,205.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	3,486,760.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,897,650.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,930,550.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	967,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	188,296,821.37
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,741,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	72,741,800.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	115,555,021.37
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	115,555,021.37
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,926,248,341.41
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1,926,248,341.41
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	451,062,672.69
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	165,558,056.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,309,627,612.72
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	19,045.99
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	19,045.99

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд ажилтнуудад цалин, урамшууллыг олгохдоо холбогдох хууль тогтоомжтой нийцүүлэн заавар, журмын дагуу тооцон олгож, төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж байх, бараа материал худалдан авах, ажил үйлчилгээний төлбөрийг и-баримтаар баталгаажуулж ажиллахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг аудитын хоёрдугаар газрын аудитор Ч.Дашдаваа, Н.Нямсүрэн нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер С.Нацагдорж, Аудитын дөрөвдүгээр газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Я.Самбууням, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын орлогчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг нар хэрэгжүүлэв.

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 1/823 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Соёлын яамны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь үндэсний соёлын үнэ цэнийг бүс нутагт дээшлүүлэх, үндэсний нэгдмэл үнэт зүйлийг төлөвшүүлэх, улсын эдийн засагт оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлэх соёлын засаглалын нэгдмэл, тогтвортой тогтолцоо бүрдүүлэхэд оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Засгийн газрын 2018 оны 299 дугаар тогтоолоор байгуулсан Монгол Алтайн хадны зургийн цогцолборын хамгаалалтын захиргаа, Бурхан халдун уул, түүнийг хүрээлсэн тахилгат газар нутгийн хамгаалалтын захиргаа, Монгол алтайн хадны зургийн цогцолборын хамгаалалтын захиргааны үйл ажиллагааг 2020 оноос эхлүүлсэн;
- Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 07 дугаар тогтоолоор Соёлын яамыг байгуулсан;
- Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллага төсвийн шууд захирагч 23, төрийн өмчийн үйлдвэрийн газар 1, тусгай сан 2, бусад санхүүгийн тайлан 4 нийт 30 байгууллага санхүүгийн тайланд нэгтгэгдсэн;
- Засгийн газрын 2020 оны 7 дугаар сарын 16-ны өдрийн “Соёлын яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр, бүтэц, орон тооны хязгаар батлах тухай” 10 дугаар тогтоолоор тус яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр, бүтэц, зохион байгуулалтыг тогтоож, 7 газар, 3 хэлтэстэй, орон тооны дээд хязгаарыг 78 байхаар баталсан;
- Засгийн газрын 2019 оны 142 дугаар тогтоолоор Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэн байгуулсан;

- Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоол "Төрийн албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай";
- Засгийн газрын Төрийн жинхэнэ зарим албан тушаалын цалингийн сүлжээг тогтоох тухай 75 дугаар тогтоолууд байна.

Монгол Улсын Засгийн газар 2020 онд дэлхий нийтийг хамарсан Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор дараах тогтоолуудыг гаргаж хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

- ✚ Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарт зохицуулалтын эрх олгох тухай 187;
- ✚ Бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай 78;
- ✚ Бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай 114;
- ✚ Коронавируст халдвар Ковид-19 цар тахлын үед төсвийн зохицуулалт хийх зарим арга хэмжээний тухай 168;
- ✚ Бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай 183 дугаар тогтоолууд тус тус байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэлийн үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна гэж үзсэн.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журмын дагуу шинэчлэн боловсруулахаар Дөрвөн түшээ ХХК-тай гэрээ байгуулан хийлгэж байна.

Соёлын яамны Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар 2020 онд аудитын ажлын төлөвлөгөө гаргаж ажиллаагүй байна.

3.3 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛЫН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ, ТҮҮНИЙ ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРӨХҮЙЦ БАЙДАЛ

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлсөн, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогын дүн 153,306.8 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 1,533.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг аудитын хугацаанд санхүүгийн тайланд залруулга хийсэнтэй холбоотой 2020 оны залруулсан санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлого 153,158.3 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 1,531.5 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

3.5 САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 38,437.9 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 38,437.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Касст байгаа бэлэн мөнгө	-	0.1	0.1
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	-	38,437.9	38,437.9
Дүн	-	38,437.9	38,437.9
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	46.6	46.6
Төсөвт байгууллага	-	10,000.0	10,000.0
Төсөл/Сангууд	-	28,391.3	28,391.3
Дүн	-	38,437.9	38,437.9

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн данс 38,437.9 сая төгрөгөөр өссөн нь ЗГ-ын бүтэц өөрчлөгдөж, Соёлын яам шинээр байгуулагдаж, мөнгөн хөрөнгө шилжиж ирсэнтэй холбоотой байна.

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 38,391.3 сая төгрөг төрийн сангийн харилцах дансанд, 46.3 сая төгрөг арилжааны банкны дансанд, 0.3 сая төгрөг арилжааны банканд гадаад валютаар байршиж байна.

Төрийн сангийн харилцах дансны 38,391.3 сая төгрөгөөс барьцаа хөрөнгийн дансанд 28,071.5 сая, Кино урлагийг дэмжих сангийн дансанд 10,000.0 сая, техник хяналтын дансанд 319.8 сая төгрөгийн үлдэгдэл байна.

Барьцаа хөрөнгийн дансны 28,071.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлд хөрөнгө оруулалтын ажлын хэрэгжээгүй 8 барилга байгууламжийн 2019 онд байршуулсан 4,016.0 сая, Чингис хаан музейн барилга болон 29 музейн үзмэр сэргээн засварлах, сан хөмрөгийг нэмэгдүүлэх ажлын 2020 онд байршуулсан 21,706.4 сая, 27 гүйцэтгэгч компанид өгөх барьцаа хөрөнгө 2,349.1 сая төгрөг байна.

Харьяа байгууллагуудын аудитын илрүүлэлт:

- Соёл урлагийн газар нь дуудлагын авто машиныг хувийн хэрэгцээнд ашиглаж 1.9 сая, түүхийн дурсгалт үзвэр, соёл, урлагийн бүтээлүүдийг худалдан авахдаа батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулаагүй 25.0 сая;
- Үндэсний түүхийн музей нь гэрээт 24 ажилтны цалин хөлснөөс 1.5 сая төгрөгийн ХХОАТ дутуу суутгасан, шүүхийн шийдвэрээр олгосон 0.9 сая төгрөгийн нөхөн төлбөрийг төсвөөс олгож, гэм буруутай албан тушаалтнаар буцааж төлүүлээгүй;
- Байгалийн түүхийн музей нь түрээсийн төлбөрийн 0.4 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй;
- Улсын драмын эрдмийн театр нь тэтгэвэрт гарсан ажилтанд нэмэгдэл цалин хөлс олгосон, хамтын гэрээнд тусгаагүйгээр ээлжийн амралтыг биеэр эдлээгүй ажилтнуудад 10.8 сая төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгосон, өөр байгууллагад давхар ажиллаж буй ажилтанд амралтын олговор, ур чадварын нэмэгдэл 3.4 сая төгрөг олгосон;
- Үндэсний урлагийн их театр нь цалингийн зардал 21.3 сая төгрөгийг ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас шилжүүлсэн;
- Цахим төлбөрийн баримтгүй 106.0 сая төгрөгийн гүйлгээ хийсэн /Улсын филармони 17.7 сая, Улсын хүүхэлдэйн театр 1.2 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ 24.6 сая, Үндэсний түүхийн музей 25.0 сая, Чойжин ламын сүм музей 33.2 сая, Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэн 4.3 сая/;
- Улсын хүүхэлдэйн театр 11 ажилтанд 1.5 сая төгрөгийн илүү цагийн цалин олгосон;

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 253.4 сая төгрөг болж, 253.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	3.2	3.2
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	15.5	15.5
Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	129.2	129.2
Зээлийн хүүгийн авлага	-	13.2	13.2
Бусад авлага	-	92.3	92.3
Дүн	-	253.4	253.4
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	33.0	33.0
Төсөвт байгууллага	-	220.4	220.4
Төсөл/Сангууд	-	-	-
Дүн	-	253.4	253.4

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын данс 253.4 сая төгрөгөөр өссөн нь ЗГ-ын бүтэц өөрчлөгдөж, Соёлын яам шинээр байгуулагдсантай холбоотой авлага шилжиж ирснээс шалтгаалсан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 13 байгууллага 253.4 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна. Үүнд:

- Нэмэлт санхүүжилтийн данснаас татан төвлөрүүлж Сангийн яамнаас буцаан авахаар тооцсон харьяа 10 байгууллагын авлага 129.2 сая;
- Ажиллагчидтай холбогдсон харьяа 6 байгууллагын авлага 3.2 сая;
- Төлбөртэй үйлчилгээний авлагад Богд хааны ордон музейн 9 ААНБ-аас авах үзмэр үзүүлсэн ваучерын авлага 14.0 сая, харьяа 2 байгууллагын 1.5 сая;
- Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын дансны авлага 13.2 сая;
- Байгууллагаас авах авлагад Богд хааны ордон музей гадна талбайд байрлах үзмэрийн тогоог хамгаалах асар бариулах ажлын төлбөрийг гүйцэтгэгч компанид шилжүүлсэн 52.8 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын төлөгдөх эсэх нь тодорхойгүй 2006-2019 онуудад үүссэн авлага 18.9 сая, харьяа 9 байгууллагын 7.9 сая;
- Хувь хүмүүсээс авах авлагад Уран зургийн галерейн 2009-2015 онуудад үүссэн барагдуулах боломжгүй эрсдэлтэй 7.3 сая, Үндэсний урлагийн их театрын 3 хүнтэй холбоотой шүүхээр шийдүүлэх боломжгүй авлага 3.3 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын 2006-2019 онуудад үүссэн 0.9 сая, харьяа 2 байгууллагын 1.2 сая төгрөг.

Харьяа байгууллагуудын аудитын илрүүлэлт:

- Хүүхдийн номын ордон нь ээлжийн амралттай хоногийг давхардуулан тооцсоноос нийгмийн даатгалын байгууллагаас авах 0.2 сая төгрөгийн авлага үүссэн.
- Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-т нэр бүхий 22 байгууллага, хувь хүнээс авах төлөгдөх эсэх нь тодорхойгүй, эрсдэлтэй 28.2 сая төгрөгийн авлага байна.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эцсийн үлдэгдэл 376.8 сая төгрөг болж, 376.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	-	376.8	376.8
Дүн	-	376.8	376.8
Төсөвт байгууллага	-	376.8	376.8

Дүн	-	376.8	376.8
-----	---	-------	-------

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Урьдчилж гарсан зардал дансны үлдэгдэлд Соёлын яамны аппарат 82.5 сая, хөтөлбөр арга хэмжээний 95.4 сая, Богд хааны ордон музейн 83.4 сая, Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэнгийн 46.4 сая төгрөг байгаа нь нийт үлдэгдлийн 81.7 хувийг эзэлж байна.

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлд 2018-2020 онд үүссэн 376.8 сая төгрөгийн бараа ажил, үйлчилгээний төлбөрүүд байна. Үүнд:

- Соёлын яам нь Ковид-19 цар тахлын халдвараас урьдчилан сэргийлэх, иргэд олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, үндэсний өв соёлыг түгээх болон салбарын бүтээн байгуулалт, үйл ажиллагааг сурталчлах ажлыг гэрээгээр гүйцэтгүүлэхээр хэвлэл мэдээллийн салбарын 8 ААНБ-д 82.5 сая төгрөгийг оны эцэст шилжүүлсэн;
- Соёлын өвийн төв нь тайлант онд Баяннуурын төслийн талаарх ном хэвлэл, Хөтөч тайлбарлагч нарт зориулсан гарын авлага хэвлүүлэх, Архангай аймгийн Хотонт сумын нутагт орших Хар балгасны дэргэд байрлалтай бичигт хөшөөг зөөж тээвэрлэх, төмөр торон хашаа хийх зардлуудад гэрээний дагуу 36.5 сая төгрөг шилжүүлсэн;
- Үндэсний номын сан шатахууны картын үлдэгдэл 0.4 сая, хэвлэл захиалга 2.1 сая, “Судар бичгийн алтан сан” дүд номын урьдчилгаа 6.0 сая, Үндэсний номын сангийн “100 жилийн ой” түүхэн баримтат кино хийлгэх гэрээний төлбөр 9.9 сая нийт 20.9 сая;
- Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр Монголын урлагийн ажилтны холбоо ТББ-тай хамтран зохион байгуулах эрдэм шинжилгээний хурлын урьдчилгаанд 6.7 сая;
- Бурхан халдун уул ТХТГНХЗ-ны гэрээт ажил, байрны түрээсийн зардал 5.1 сая;
- Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэн 9 ААНБ-тай гэрээ байгуулсан 46.4 сая төгрөг.
- Богд хааны ордон музей гэрээт ажлын урьдчилгаа 83.4 сая төгрөг.
- Мөн хөтөлбөр, арга хэмжээ дансны санхүүгийн тайланд 95.4 сая төгрөгийн урьдчилж гарсан зардал байна

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын эцсийн үлдэгдэл 5,742.8 сая төгрөг болж, 5,742.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4 Бараа материалын үлдэгдэл

/сая

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	-	1,445.7	1,445.7
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	85.4	85.4
Бэлэн бүтээгдэхүүн	-	617.7	617.7
Хангамжийн материал	-	3,594.0	3,594.0
Дүн	-	5,742.8	5,742.8
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	517.3	517.3
Төсөвт байгууллага	-	5,225.5	5,225.5
Дүн	-	5,742.8	5,742.8

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын данс 5,742.8 сая төгрөгөөр өссөн нь ЗГ-ын бүтэц өөрчлөгдөж, Соёлын яам шинээр байгуулагдаж, хөрөнгө шилжиж ирсэнтэй холбоотой байна.

Харьяа 22 байгууллага 5742.8 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэлтэй байна. Үүнд:

- Түүхий эд материал дансанд Соёлын яам аппарат 46.0 сая, Үндэсний дуу бүжгийн эрдмийн чуулга 1,208.5 сая, харьяа 9 байгууллагын 174.9 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын 16.3 сая;

- Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр 53.1 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын Ковид-19 цар тахлаас шалтгаалан хийгдэж дуусаагүй кино бүтээх зардлын 32.3 сая;
- Бэлэн бүтээгдэхүүн дансанд урлагийн хувцас хэрэгсэл бүртгэдэг ба харьяа 8 байгууллагын 203.3 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын 414.5 сая;
- Хангамжийн материал дансанд Улсын драмын эрдмийн театр 944.5 сая, Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр 1,122.9 сая, харьяа 19 байгууллагын 4.8-245.5 сая төгрөгийн 1,472.4 сая, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-ын 54.2 сая төгрөг.

Харьяа байгууллагуудын аудитын илрүүлэлт:

- Тайлант онд 11.6 сая төгрөгийн хөрөнгийн ангилал буруу бүртгэсэн. *Үндэсний урлагийн их театр 3.0 сая, Улсын хүүхэлдэйн театр 8.6 сая;*
- Үндэсний урлагийн их театр тайлант оны эцэст 4.5 сая төгрөгийн шатахууныг нөөцөлсөн;
- Улсын хүүхэлдэйн театрын бараа материалын тайланд 7496 ширхэг тоглолтын тасалбарын нэр төрөл, үнэ тодорхой бус бүртгэгдсэн, 250 ширхэг ойн баярын медаль, бусад эд зүйл он дамжин нөөцөлж бүртгэлтэй байгаа;
- Уран зургийн галерейн бусад хангамжийн материал данснаас 0.4 сая төгрөгийн үнэ бүхий 82 ширхэг түлхүүрийн оосор биетээр байхгүй;
- Соёл урлагийн газар 3.7 сая төгрөгийн бараа материалыг анхан шатны баримтгүй зарцуулсан;

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө

Бараа материалын эцсийн үлдэгдэл 178,332.7 сая төгрөг болж, 178,332.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №5 Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	178,332.7	178,332.7
Дүн	-	178,332.7	178,332.7
Төсөвт байгууллага	-	178,332.7	178,332.7
Дүн	-	178,332.7	178,332.7

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон ашиглагч байгууллагад шилжүүлээгүй 178,332.7 сая төгрөгийн дуусаагүй барилга, ТЭЗҮ, их засварын ажил бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй байна.

Үүнээс 119,447.4 сая төгрөгийн 53 барилга, ТЭЗҮ 1, их засварын 1 ажил дуусаагүй, 57,624.3 сая төгрөгийн 55 барилга, ТЭЗҮ 1, их засварын 2 ажил дууссан боловч ашиглагч байгууллагад шилжүүлээгүй байна.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 128,255.5 сая төгрөг болж, 128,255.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 6 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Газар	-		
Барилга, байгууламж, орон сууц	-	28,413.1	28,413.1
Авто-тээврийн хэрэгсэл	-	2,224.0	2,224.0
Машин тоног төхөөрөмж /компьютер/	-	10,490.1	10,490.1
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	-	3,393.8	3,393.8
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	-	70,843.7	70,843.7
Бусад үндсэн хөрөнгө	-	1,453.1	1,453.1
Ном	-	5,087.3	5,087.3
Програм хангамж	-	196.8	196.8

Бусад биет бус хөрөнгө	-	6,153.6	6,153.6
Дүн	-	128,255.5	128,255.5
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	4,377.6	4,377.6
Төсөвт байгууллага	-	123,877.9	123,877.9
Дүн	-	128,255.5	128,255.5

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 913.4 сая, шилжүүлэн авсан 124,676.4 сая, хандиваар авсан 663.0 сая, бусад 2,359.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, шилжүүлсэн 93.1 сая, худалдсан 18.4 сая, акталсан 724.5 сая, бусад 15.0 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Харьяа байгууллагуудын аудитын илрүүлэлт:

- Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд хуримтлагдсан элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн ашиглаж байгаа 1,694.4 сая төгрөгийн хөрөнгийг холбогдох байгууллагад хүсэлт тавьж дахин үнэлж данс бүртгэлд тусгаагүй байна. /Байгалийн түүхийн музей 702.3 сая, Үндэсний урлагийн их театр 922.1 сая, Уран зургийн галерей 70.0 сая, Улсын хүүхэлдэйн театр 3.2 сая/;
- Уран зургийн галерей нь Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс дансанд бүртгэлтэй байгаа үзмэрүүдийг 2014 онд дахин үнэлж, 14,314.7 сая төгрөгийн дахин үнэлгээг бөөн дүнгээр бүртгэсэн байсныг хөрөнгө тус бүрээр салгаж бүртгэх талаар өгсөн өмнөх аудитын зөвлөмж биелэгдээгүй, Музейн үзмэр бүртгэлийн “Регистр программ”-д 3659 ширхэг 15,073.2 сая төгрөгийн хөрөнгө, байгаа бол санхүүгийн тайлангаар 3,366 ширхэг 15,249.9 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаа нь хөрөнгийн бүртгэл зөрүүтэй байна;
- Богд хааны ордон музей нь автомашины 1.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий сэлбэг сольсон техникийн паспорт хөтлөөгүй;
- Улсын драмын эрдмийн театрын НБББББ-т үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцох аргачлал тодорхойгүй;
- Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр нь 6 нэр төрлийн үндсэн хөрөнгөнд 0.7 сая төгрөгийн элэгдэл дутуу тооцсон;

3.5.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эцсийн үлдэгдэл 2,392.7 сая төгрөг болж, 2,392.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №7 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өссөн (+) Буурсан (-)
Богино хугацаат өр төлбөр дүн	-	2,388.3	2,388.3
Урт хугацаат өр төлбөр дүн	-	4.4	4.4
Дүн	-	2,392.7	2,392.7
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	-	12.2	12.2
Төсөвт байгууллага	-	31.3	31.3
Төсөл/Сангууд	-	2,349.2	2,349.2
Дүн	-	2,392.7	2,392.7

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр дансанд харьяа 12 байгууллагын 39.2 сая, барилга, их засварын чанарын баталгааны барьцаа хөрөнгийн 2,349.1 сая, нийт 2,388.3 сая төгрөгийн өр төлбөр бүртгэлтэй байна.

Урт хугацаат өр төлбөр дансанд Үндэсний номын сангийн 2008-2032 онд хэрэгжих дулааны үр ашгийн МОН-1548 дамжуулан зээлдүүлэх урт хугацаат зээлийн үндсэн төлбөрийн өрийн үлдэгдэл 4.4 сая төгрөг байна.

3.5.8 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 333,793.4 сая төгрөг болж, 333,793.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №8. Засгийн газрын хувь оролцоо		/сая төгрөг/	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	31,391.6	31,391.6
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	-	145.4	145.4
Хуримтлагдсан үр дүн		220,398.9	220,398.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	-	81,857.5	81,857.5
Дүн	-	333,793.4	333,793.4

Эх сурвалж: Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэлд харьяа 19 газрын 31,391.6 сая, төрийн өмчийн 145.4 сая төгрөгийн үлдэгдэл байна.

Хуримтлагдсан үр дүн данс 220,398.9 сая төгрөгөөр өссөн нь бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжиж ирсэн болон тайлант хугацааны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь 2020 оны төсвийн тодотголоор зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон нийт зардлыг 180,810.8 сая төгрөгөөр тус тус тооцон төлөвлөж, батлуулсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2 хөтөлбөр 23 арга хэмжээнд зориулан улсын төсвөөс 180,810.8 сая төгрөгийг санхүүжүүлэх, 36,475.0 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 144,335.8 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 139,486.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч, урсгал зардалд 24,033.0 сая төгрөг, хөрөнгийн зардалд 105,453.6 сая төгрөг, нийт 129,486.6 сая төгрөгийг зарцуулж, 10,000.1 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна.

Тайлант онд 1,988.5 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлж, төвлөрүүлсэн мөнгөн хөрөнгөөс 112.4 сая төгрөгийг татаас санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэлээс дутуу зарцуулсан 51,324.2 сая төгрөг байгаа нь улсын төсвөөс урсгал зардлыг 12,441.9 сая, хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтийг 38,882.2 сая төгрөгөөр дутуу санхүүжүүлсэн, зарцуулаагүй 1,988.5 сая төгрөгийг оны эцэст буцаан төвлөрүүлснээс голлон шалтгаалсан ба дараах материаллаг дүнтэй дутуу зарцуулалт гарсан зардлууд байна. Үүнд:

- ✚ Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил 1,206.9 сая;
- ✚ Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 163.4 сая;
- ✚ Эд хогшил урсгал засварын зардал 97.8 сая;
- ✚ Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 620.0 сая;
- ✚ Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж 72.9 сая;
- ✚ Хөрөнгийн зардал 38,882.3 сая төгрөг.

Мөн төсөл арга хэмжээг гүйцэтгэгч байгууллагуудад гүйцэтгэлээр 105,453.6 сая төгрөг шилжүүлж, БШУЯ-аас Соёлын яамны хөрөнгө оруулалтын дансаар дамжин хэрэгжсэн төсөл арга хэмжээний чанарын баталгаанд 23,642.6 сая төгрөгийг барьцаа хөрөнгийн дансанд, 328.5 сая төгрөгийг захиалагчийн хяналтын дансанд шилжүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хандив тусламжаар 451.0 сая төгрөг, дээд шатны төсвийн захирагчаас 165.6 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 1,309.6 сая төгрөг нийт 1,926.2 сая төгрөгийн орлого, санхүүжилтийг бүрдүүлсэн байна.

Үүнээс урсгал зардалд 1,810.6 сая төгрөгийг зарцуулж, 115.6 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж, 0.02 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна. Буцаан төвлөрүүлсэн мөнгөн хөрөнгөөс 16.8 сая төгрөгийг татаас санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт соёлын салбарын дараах хөтөлбөр тусгагдсан байна. Үүнд:

- Үндэсний бахархал, монгол өв соёлыг өвлүүлж, олон улсын стандарт шаардлагад нийцсэн барилга байгууламжуудыг ашиглалтад оруулна;
- Соёл, урлагийн тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хангахад чиглэсэн үндэсний зорилтот арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, харилцан уялдаатай, үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ;
- Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, үндэсний агуулгатай инновац шингэсэн соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл-инновацийн салбарыг хөгжүүлж, монгол брэндийг бий болгож, соёл, урлагийн эдийн засаг, нийгмийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ;

Тайлант онд Театр чуулгын барилга 1, Соёлын төв 18, Соёл, спортын төв 3, Соёл, спортын цогцолбор 4, Өв соёл, хүндэтгэлийн өргөө 1 нийт 27 барилга байгууламж ашиглалтад орж үндэсний бахархал, монгол өв соёлыг өвлүүлж, түгээхэд түлхэц болсон байна.

Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан Чингис хаан музей, Үндэсний номын сангийн барилга угсралтын ажил ойролцоогоор 80-85 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант онд соёлын салбарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, түүний хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан Соёл урлагийн хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээний хэрэгжилтийн дундаж 79.8 хувь байна.

Тайлант онд ТЕЗ-ийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан урсгал болон хөрөнгийн зардалд нийт 180,810.7 сая төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 129,486.5 сая төгрөгийг зарцуулж 71.6 хувийн биелэлттэй байна.

Хөтөлбөр, арга хэмжээний чанарын болон тоон үзүүлэлтийн биелэлт, түүнийг хэрэгжүүлэхээр баталсан төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлт 7.9 хувиар зөрүүтэй байгаа нь салбарын хүрэх үр дүн, шалгуур үзүүлэлтийг төсөв санхүү эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад төсвийн төсөлтэй хамт боловсруулан хүргүүлдэг боловч төсвийн төслийг судалгаа шинжилгээнд үндэслэж бодитой төлөвлөөгүй, төсвийн тодотголоор хүрэх үр дүн, шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн батлаагүйгээс шалтгаалдаг байна.

3.9 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд нь шилэн дансны цахим хуудсанд 2640 мэдээлэл оруулахаас 2103 мэдээллийг хугацаанд нь, 509 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 10 мэдээллийг байршуулаагүй, 18 мэдээллийн байршуулах хугацаа нь болоогүй байна. /Соёл урлагийн газар, Үндэсний түүхийн музей, Байгалийн түүхийн музей, Богд хааны ордон музей, Дүрслэх урлагийн музей, Театрын музей, Чойжин ламын сүм музей, Хархорин музей, Улсын драмын эрдмийн театр, Үндэсний урлагийн их театр, Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр, Улсын филармони, Уран зургийн галерей, Соёлын өвийн төв, Үндэсний номын сан, Хүүхдийн номын ордон, Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ/

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 17.4 сая төгрөгийн 10 төлбөрийн акт, 53.7 сая төгрөгийн 13 албан шаардлага, 123.9 сая төгрөгийн 57 зөвлөмжийн хэрэгжилт 88.4 хувьтай байна.

Хүснэгт 9. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	10	17.4	10	17.4	0	0	100
Албан шаардлага	13	53.7	11	53.7	2	0	84.6
Зөвлөмж	57	123.9	46	122.7	11	1.2	80.7
Нийт дүн	80	195.1	67	193.9	13	1.2	88.4

/сая.төг/

Өмнөх аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийг Үндэсний урлагийн их театр, Чойжин ламын сүм музей, Дүрслэх урлагийн музей, Улсын хүүхэлдэйн театр дутуу хэрэгжүүлсэн байна.

Өмнөх зөвлөмж, албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй харьяа 2 байгууллагад аудитаар 2 албан шаардлага өгсөн байна. Үүнд:

- Дүрслэх урлагийн музей
- Чойжин ламын сүм музей

3.11 Хойших үйл явдал ба дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дэлхий нийтийг хамарсан Ковид-19 цар тахлын улмаас аудитыг цахимаар хийж байгаатай холбоотой аудит хийх цар хүрээ хязгаарлагдаж, байгууллага дээр ажиллаж нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэн, анхан шатны баримт материалуудыг бүрэн хамруулж, хөрөнгийн биет тооллого хийх, цалин хөлсний тушаал шийдвэр гэх мэт төсвийн хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэх нөхцөл байдал хязгаарлагдмал байсныг дараагийн тайлант хугацаанд анхаарах.

Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг 2019 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдөр Улсын Их Хурлаас баталж, Кино урлагийг дэмжих санг байгуулсан. Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах, хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, түүнд хяналт тавих журмыг боловсруулан холбогдох газраар батлуулан ажилласан эсэхийг үргэлжлүүлэн авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 30 тайлан нэгтгэснээс 10 байгууллага түүвэрт хамрагдаж, 20 байгууллагад дүгнэлт гаргаснаас 2 байгууллагад “Хязгаарлалттай”, 18 байгууллагад “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн. 1 байгууллага үйл ажиллагаа явуулаагүй байна. Соёлын сайд, Соёл урлагийн газар хязгаарлалттай санал дүгнэлт авсан байна.

4.1 ХАРЬЯА БАЙГУУЛЛАГУУДЫН АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛ

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар 5,848.3 сая төгрөгийн 41 алдааг аудитын явцад залруулж, залруулагдаагүй нийт 691.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 11.4 сая төгрөгийн зөрчилд 6 төлбөрийн акт тогтоож, 514.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 35 албан шаардлага хүргүүлж, 165.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 37 зөвлөмж өгсөн байна.

4.2 Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар нийт 25,392.6 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 997.6 сая төгрөгийн 6 алдааг залруулж, 0.5 сая төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 24,264.6 сая төгрөгийн 6 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 129.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 8 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 997.6 сая төгрөгийн дараах 6 алдааг залруулав. Үүнд:

- ✚ Соёл урлагийн газраас “Түүхийн хүрд” уран сайхны киноны санхүүжилтэд “Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ-т шилжүүлсэн 45.1 сая;
- ✚ Хөрөнгө оруулалтын данснаас техник хяналтын зардлын дансанд 34 удаагийн гүйлгээгээр 302.5 сая төгрөгийг барилга их засварын барьцаа хөрөнгийг шилжүүлж цэвэрлээгүй тайлагнасан.
- ✚ Соёлын яамны аппарат 600.0 сая төгрөгийн газрыг биет бус хөрөнгөөр бүртгээгүй;
- ✚ Үндсэн хөрөнгөөс бараа материалд, бараа материалаас зардалд 42.6 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, бараа материалыг залруулсан.
- ✚ Барьцаа хөрөнгийн данснаас техник хяналтын зардлын дансанд 7.4 сая төгрөгийн шилжүүлж цэвэрлээгүй тайлагнасан.

Төлбөрийн акт

Засгийн газрын 2019 оны 430 дугаар тогтоолын дагуу өмнөх онд барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан Завхан аймгийн Баянтэс сумын соёлын төвийн барилгын 0.5 сая төгрөгийн хэмнэлтийг улсын төсвийн дансанд төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2-т "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ", 45.2.2-т "төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл"-ийг төвлөрүүлнэ гэсэнтэй тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоох

Албан шаардлага

- ✚ Тайлант онд ТНБД-ын холбогдох тушаалуудаар бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаас үндсэн хөрөнгө худалдан авахад 631.1 сая, урсгал засварт 200.2 сая төгрөгийг зарцуулсан;
- ✚ Худалдан авалтын ажил үйлчилгээг зохион байгуулахдаа босго үнэд багтаах, нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор худалдан авалтыг уламжлалт аргаар зохион байгуулж, харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулсан байна.

Эдгээр нь Засгийн газрын 2020 оны "Бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай" 114 дүгээр тогтоолын 3.4-т "Төсвийн урсгал зардлаас дараах зардлын санхүүжилтийг түр зогсоох", 3.4.1 -д "бүх шатны төсвийн байгууллагын гадаад албан томилолт, зочин төлөөлөгч хүлээн авах, сургалт семинар зохион байгуулах, тавилга эд хогшил худалдан авах, урсгал засвар хийх", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-т "Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно", 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", 34 дүгээр зүйлийн 34.1-д "Гэрээ шууд байгуулах аргыг зөвхөн дараах нөхцөлд хэрэглэж болно" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын "эрх ба үүрэг", "иж бүрэн байх" батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Тусгай сангийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар Кино урлагийг дэмжих сан байгуулагдаж, 2020 оны төсвийн тухай хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтөөр тус санд 10,000.0 сая төгрөгийн төсөв баталсан ба Кино урлагийг дэмжих тухай хууль, сангийн хөрөнгийг зарцуулах журам батлагдаагүйгээс сангийн зарцуулаагүй хөрөнгийн үлдэгдэл сангийн мөнгөн хөрөнгийн дансанд байршиж байна. Энэ нь:

- ✚ Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.4-т "Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах, хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, түүнд хяналт тавих журмыг Засгийн газар батална" гэж заасан боловч тус журам гараагүй, Кино урлагийг дэмжих тухай хууль батлагдаагүй,
- ✚ Мөн Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-т "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч төсвийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 14.2.2-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн санхүүжилтийг бодитой тодорхойлох" гэсэнтэй нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын "эрх ба үүрэг" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Тайлант онд Засгийн газрын 2020 оны 253 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан Чингис хааны музейн үзмэрүүдийг сэргээн, засварлах, сан хөмрөгийг нэмэгдүүлэх 2,000.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа хууль журмын дагуу гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулаагүй, гүйцэтгэгч компани, хувь хүн тодорхойгүй, ажлыг гүйцэтгэх үнийн санал аваагүй, төсөвт өртгийг эдийн засгийн үндэслэлтэй тооцож, тооцоолол судалгаа гаргаагүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2-т "Энэ хуулийн 8.1.1-д заасан босго үнээс дээш төсөвт өртөгтэй бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авахад энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэнэ", 46.1.3-т "үнэлгээний хорооноос гаргасан дүгнэлтэд үндэслэн гэрээ байгуулах эрх олгох шийдвэр гаргах" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын "эрх ба үүрэг", "үнэн зөв" батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Засгийн газрын 2019 оны 430 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан хэрэгжээгүй хөрөнгө оруулалтын 8 ажлын санхүүжилт 4,016.1 сая төгрөгийн үлдэгдэл барьцаа хөрөнгийн дансанд байршсан хэвээр байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны "Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 430 дугаар тогтоолын 1.2-т "банкны баталгааг үндэслэн олгосон

санхүүжилт болон барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан гүйцэтгэлд хяналт тавьж, баталгаажуулан 2020 оны 7 дугаар сарын 30-ны дотор СЯ-ны зөвшөөрлөөр чөлөөлөх” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг”, “үнэн зөв” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

- ✚ Хөрөнгө оруулалтын санхүүгийн тайлангийн бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд 2016-2019 онуудад ашиглалтад орсон 9 төсөл арга, хэмжээний 6,108.1 сая, улсын төсвийн санхүүжилт зогссон 1,319.1 сая, нийт 7,417.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй.
- ✚ Мөн 2020 онд ашиглалтад орсон 32 төсөл, арга хэмжээний 54,285.0 сая төгрөгийн барилга байгууламж бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-т “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч төсвийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ”, 14.2.3-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах”, 14.2.8-д “хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний хэрэгжилтийг төсвийн гүйцэтгэлийн явцад хянаж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад улирал бүр тайлагнах” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг”, “үнэн зөв” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Шилэн дансны цахим хуудсанд 61 мэдээлэл байршуулахаас хугацаандаа 46, хугацаа хоцроож 7, байршуулаагүй 8 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын 3,409.3 сая төгрөгийн 26 ажил гүйлгээг байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.1-д “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг”, “иж бүрэн байх” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага өгөх

Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн оруулав. Үүнд:

1.Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

1.1 Илрүүлэлт:

Төрийн нарийн бичгийн даргын “Нэмэгдэл хөлс олгох тухай” А/64 тоот тушаалаар зарим албан хаагчдад илүү цагийн хөлс олгохдоо ТНБД өөртөө болон дээд албан тушаалтанд илүү цагийн хөлс олгохоор тушаал гаргасан нь Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.6-д “Төрийн нарийн бичгийн дарга дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ”, 9.6.3-т “яамны төсвийн ерөнхий менежерийн хувьд сайдтай үр дүнгийн гэрээ байгуулж, гүйцэтгэлийг дүгнүүлэх” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Ажилтнуудад цалин хөлсийг олгохдоо холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу олгож, төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж байх

1.3 Илрүүлэлт:

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиг үүрэгт хамааралгүй, тайлант оны хөтөлбөр арга, хэмжээнд батлагдаагүй ТББ-ын хандивын тоглолтын үйл ажиллагаанд 92.8 сая төгрөгийг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5-д “Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ”, 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг

зориулалтын дагуу зарцуулах”, 25 дугаар зүйлийн 25.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд хандив, тусламж өгөхийг хориглоно” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.4 Өгсөн зөвлөмж

Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж, төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж удирдах

1.5 Илрүүлэлт

Сайдын 2020 оны А/72 тоот шагнал олгох тухай тушаалыг үндэслэн Төрийн нарийн бичгийн даргын А/65 дугаар тушаалаар Соёл, урлагийг дэмжих, түүх, соёлын өвийг хамгаалах чиглэлээр үзүүлэх үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад хувь нэмэр оруулсан гэх үндэслэлээр нэр бүхий 25 ажилтанд мөнгөн шагнал 32.5 сая төгрөгийг цалин, нэмэгдлийн зардлаас зарцуулсан нь Сангийн сайдын 2014 оны Төсвийн эдийн засгийн ангилал батлах тухай 5 дугаар тушаалаар баталсан журмын 6 дугаар хавсралт Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангиллыг ашиглах заавартай нийцэхгүй байна.

1.6 Өгсөн зөвлөмж

Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж, төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж удирдах

2.Барьцаа дансны зарцуулалттай холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт:

Барилгын чанарын баталгааны барьцаа хөрөнгийн дансанд 28 төсөл арга хэмжээний 2,349.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаагаас 2014-2018 онд үүссэн 4.6 сая төгрөгийн чанарын хяналтын баталгааны барьцаа байршиж байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2019 оны 282 дугаар тушаалаар баталсан “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын ажлыг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хэрэгжүүлэх, тайлагнах журам”-ыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлагналын “эрх ба үүрэг”, “үнэн зөв” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж:

Барьцаа дансанд байршиж буй 2014-2018 онуудын засварын ажлын гүйцэтгэлийн чанарын хяналтын баталгааны барьцаа 4.6 сая төгрөгийг зохих журмын дагуу гүйцэтгэгчид олгох.

3.Хөрөнгө оруулалт, их засвар, хөтөлбөр арга хэмжээний дансны зарцуулалттай холбоотой асуудал

3.1 Илрүүлэлт

Хөрөнгө оруулалтын дансны худалдан авалтаас 14 ААНБ-тай хийсэн 2,321.7 сая төгрөг, Хөтөлбөр арга хэмжээний 3 ААНБ-тай хийсэн 2.7 сая төгрөг, нийт 2,324.4 сая төгрөгийн худалдан авалт нь төлбөрийн цахим баримтаар нотлогдохгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно". Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 17.3.2-т "бараа, ажил, үйлчилгээг борлуулсан тухай бүр төлбөрийн баримтыг татвар төлөгчид олгоно", 17.6-д "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон, эсхүл төлбөрийн баримт олгохоос татгалзсан бол албан татвар төлөгч энэ талаар татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад, эсхүл харьяа татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын “иж бүрэн”, “үнэн зөв” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

3.2 Өгсөн зөвлөмж

Хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр арга хэмжээний зардлын данснаас худалдан авалт хийж буй цахим төлбөрийн баримыг и-баримтаар баталгаажуулж ажиллах.

4. Удирдлагын үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

4.1 Илрүүлэлт

- ✚ Тус яамны Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга хөтөлбөр арга хэмжээний төсвийн зарцуулалтад нэгдүгээр гарын үсэг зурж төсвийг захиран зарцуулсан;
- ✚ Мөн сайдын 2020 оны А/07 дугаар тушаалаар төсвийн зарцуулалт болон гэрээнд гарын үсэг зурах албан тушаалтныг баталсан тушаал нь газруудын чиг үүрэгтэй нийцэхгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.4-т "дараах албан тушаалтан төсвийн шууд захирагч байна", 16.4.5-д "агентлагийн дарга тус агентлагийн төсвийн" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

4.2 Өгсөн зөвлөмж

Газрын чиг үүрэгтэй нийцүүлж, Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах

5. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой асуудал

5.1 Илрүүлэлт

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын баталсан маягт аргачлалын дагуу хөтөлбөр, арга хэмжээний төсөв, гүйцэтгэлийн биелэлт, хүрсэн үр дүн түүний танилцуулга, төсвийн тохируулгын тайлан, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилтийн тайлангийн танилцуулгыг хуулиар заасан хугацаанд иж бүрэн хийж ирүүлээгүй.

Энэ нь

- ✚ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйл 54.5-д Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна;
- ✚ Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар батлах журмын 2 дугаар хавсралт;
- ✚ Сангийн сайдын 2012 оны 76 дугаар тушаалаар баталсан Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан боловсруулах журмын 1 дүгээр хавсралт 1.4-т "Төсвийн эрх захирагч нь төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тайлант оны төсвийн хэтрэлт, хэмнэлт түүнд нөлөөлсөн хүчин зүйлийн талаарх дэлгэрэнгүй тайлбар танилцуулга хавсаргана" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын "иж бүрэн", "үнэн зөв" батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

5.2 Зөвлөмж

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг холбогдох заавар, журамтай нийцүүлж үнэн зөв тайлагнаж байх.

6. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

6.1 Илрүүлэлт

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар 5,848.3 сая төгрөгийн 41 алдааг аудитын явцад залруулж, залруулагдаагүй нийт 691.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 11.4 сая төгрөгийн зөрчилд 6 төлбөрийн акт тогтоож, 514.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 35 албан шаардлага хүргүүлж, 165.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 37 зөвлөмж өгсөн нь холбогдох хууль, тогтоомж, журам, зааврыг мөрдөж ажиллаагүй, дотоод хяналт хангалтгүйгээс шалтгаалсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-т "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч төсвийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 14.2.10-д "өөрийн эрхлэх

асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын "үнэн зөв байдал" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

6.2 Өгсөн зөвлөмж:

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байхад анхаарч, дотоод хяналтыг сайжруулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 09 дүгээр сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

Хүснэгт 10. Зөрчлийн нэгтгэл

(сая төгрөгөөр)

дд	Харьяа байгууллагууд	Дүгнэлтийн хэлбэр					Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Түүвэр	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн ерөнхийлөн захирагч														
	НИЙТ ДҮН	11	18	2	-	-	93	25,086.5	7	11.9	41	24,779.0	45	295.6
	Соёлын сайд			1			14	14,395.0	1	0.5	5	14,264.6	8	129.9
	ДҮН	-	-	1	-	-	14	14,395	1	1	5	14,265	8	130
Засгийн газрын тусгай сан														
1	Кино урлагийг дэмжих сан	1					1	10,000.0			1	10,000.0		
2	Соёл урлагийг дэмжих сан	1												
	ДҮН	2	0	0	0	0	1	10000.0	0	0.0	1	10000.0	0	0.0
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар														
1	Монгол кино ТӨҮГ		1				3	106.4			2	81.8	1	24.6
	ДҮН		1	0	0	0	3	106.4	0	0	2	81.8	1	24.6
Төсвийн шууд захирагч														
1	Соёлын яам аппарат	1												
2	Соёлын яам /Хөтөлбөр арга хэмжээ/	1												
3	Хөрөнгө оруулалт, их засвар	1												
4	Барьцаа данс	1												
5	Техник хяналт	1												
6	Соёл урлагийн газар			1			5	30.6	1	1.9	2	25.0	2	3.7
7	Үндэсний түүхийн музей		1				6	43.8	1	1.5	2	17.3	3	25.0
8	Байгалийн түүхийн музей		1				3	0.3	-	-	2	0.3	1	-
9	Богд хааны ордон музей		1				3	4.0	-	-	1	-	2	4.0
10	Дүрслэх урлагийн музей		1				2	0.0	-	-	2	-	-	-
11	Театрын музей		1				3	172.6	-	-	2	142.5	1	30.1
12	Чойжин ламын сүм музей		1				5	33.6	-	-	4	33.6	1	-
13	Хархорин музей		1				1	5.6	-	-	1	5.6	-	-
14	Хөшөө цайдам музей						0	0.0	-	-	-	-	-	-
15	Улсын драмын эрдмийн театр		1				8	15.2	4	8.0	1	-	3	7.2
16	Үндэсний урлагийн их театр		1				8	29.0	-	-	3	4.5	5	24.5
17	Улсын дуурь бүжгийн		1				3	0.7						

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	эрдмийн театр								-	-	1	-	2	0.7
18	Улсын филармони		1			3	21.0		-	-	1	-	2	21.0
19	Улсын хүүхэддэйн театр		1			8	177.1		-	-	4	159.9	4	17.2
20	Уран зургийн галлерей		1			7	2.3		-	-	3	-	4	2.3
21	Соёлын өвийн төв		1			2	22.2		-	-	1	21.3	1	0.9
22	Үндэсний номын сан		1			4	11.2		-	-	2	11.2	2	-
23	Хүүхдийн номын ордон		1			2	11.6		-	-	1	11.4	1	0.2
24	Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэн		1			2	4.3		-	-	-	-	2	4.3
25	Нүүдлийн соёл иргэншлийг судлах ОУХ	1				0	0.0		-	-	-	-	-	-
26	Дэлхийн Өв Орхоны соёлын дурсгалт газар	1				0	0.0		-	-	-	-	-	-
27	Бурхан халдун уул ТХТГНХЗ	1				0	0.0		-	-	-	-	-	-
28	Монгол Алтай хадны ЗЦХЗБ	1				0	0.0							
	ДҮН	9	17	1	0	0	75	585.1	6	11.4	33	432.6	36	141.1

Хүснэгт 11. Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлагын нэгтгэл (сая.төгрөг)

Д/д	Харьяа байгууллага	Төлбөрийн актын товч утга	Мөнгөн дүн /сая.төг/	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтан	
				Албан тушаал	Овог нэр
A	1	2	3	4	5
ТӨЛБӨРИЙН АКТ					
ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ					
1	Соёлын яам	Барьцаа хөрөнгийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй.	0.5	СХОГ-ын дарга Ерөнхий нягтлан бодогч	Ж.Отгонбат Г.Эрдэнэсүрэн
	Дүн		0.5		
ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ					
1	Соёл урлагийн газар	Дуудлагын автомашиныг хувийн хэрэгцээнд ашиглан 1,913.9 мянган төгрөгийн зардал гаргасан.	1.9	Дарга Ахлах нягтлан бодогч	Ц.Нацагдолгор А.Түвшин
2	Монголын үндэсний музей	Гэрээт 24 ажилтанд олгосон ажлын хөлсөнд 1,530.0 мянган төгрөгийн хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлт тооцож, татвар дутуу ногдуулсан.	1.5	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Сүхбаатар Ж.Батсүх
3	Улсын драмын эрдмийн театр	Тэтгэвэрт гарсан ажилтанд төрийн албанд ажилласан жилийн нэмэгдэл, ур чадварын нэмэгдэл олгосон.	3.6	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Цэрэнсамбуу Л.Нина
		Өөр байгууллагад нягтлан бодогчоор ажилладаг хүнийг нягтлан бодогчийн албан тушаалд давхар ажиллуулж, амралтын олговор, ур чадварын нэмэгдэл олгосон.	3.4	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Цэрэнсамбуу Л.Нина
		Цалин, хөдөлмөрийн хөлснөөс илүү татвар суутгасан.	0.7	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Цэрэнсамбуу Л.Нина

		Бараа материал дутагдуулсан.	0.3	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Цэрэнсамбуу Л.Нина
	Дүн		11.4		
	Нийт дүн		11.9		
АЛБАН ШААРДЛАГА					
ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ					
1	Хөрөнгө оруулалт	Хөрөнгө оруулалтын санхүүгийн тайлангийн бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд 2016-2019 онуудад ашиглалтад орсон 9 төсөл, арга хэмжээний 6,108.1 сая төгрөг, улсын төсвийн санхүүжилт зогссон 1,319.1 сая төгрөг нийт 7,417.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй. Мөн 2020 онд ашиглалтад орсон 32 төсөл, арга хэмжээний 54,285.0 сая төгрөгийн барилга байгууламж бүртгэлтэй байна.	7,417.2	ТНБД СХОГ-ын дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Г.Эрдэнэбат, Ж.Отгонбат, Г.Эрдэнэсүрэн
		Төсвийн хууль зөрчиж Засгийн газрын 2019 оны 430 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан 4,016.1 сая төгрөгийн хэрэгжээгүй 8 хөрөнгө оруулалтын ажлын санхүүжилт барьцаа хөрөнгийн дансанд байршиж байна.	4,016.1	ТНБД СХОГ-ын дарга, СХОГ-ын ахлах мэргэжилтэн	Г.Эрдэнэбат, Ж.Отгонбат, Ш.Дэлгэрмаа
		Тайлант онд Засгийн газрын 2020 оны 253 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан Чингис хааны музейн үзмэрүүдийг сэргээн, засварлах, сан хөмрөгийг нэмэгдүүлэх 2,000.0 төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын худалдан авах ажиллагаатай холбоотой дараах зөрчлүүд байна. Үүнд: 1.Хууль журмыг дагуу гүйцэтгэгч сонгон шалгараагүй, гүйцэтгэгч компани, хувь хүн тодорхойгүй, үнэлгээний хорооны шийдвэрээр зарим ажлуудыг нээлттэй тендер зарлахыг зөвлөсөн байхад ТНБД-ын А/72 дугаар тушаалаар шууд гэрээ байгуулахаар шийдвэрлэсэн 2. Төсөвт өртөг үндэслэл тооцоололгүй. 3. Үнийн санал аваагүй.	2,000.0	ТНБД СХОГ-ын дарга, СӨГ-ын дарга СХОГ-ын ахлах мэргэжилтэн	Г.Эрдэнэбат, Ж.Отгонбат, Б.Даваацэрэн Ш.Дэлгэрмаа
		Шилэн дансны цахим хуудсанд 61 мэдээлэл байршуулахаас хугацаандаа 46, хугацаа хоцроож 7, байршуулаагүй 8 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын 3,409.3 сая төгрөгийн 26 ажил гүйлгээг байршуулаагүй байна	-	ТНБД СХОГ-ын дарга, СӨГ-ын дарга СХОГ-ын ахлах мэргэжилтэн	Г.Эрдэнэбат, Ж.Отгонбат, Б.Даваацэрэн Ш.Дэлгэрмаа
	Дүн		13,433.3		
ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ					
1	Соёлын яам аппарат	Тайлант онд ТНБД-ын холбогдох тушаалуудаар үндсэн хөрөнгө худалдан авахад 631.1 сая төгрөг, урсгал засварт 200.2 сая төгрөгийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж зардлаас зарцуулсан.	831.3	ТНБД Нягтлан бодогч	Г.Эрдэнэбат, Б.Рина
		Дээрх худалдан авалт, ажил үйлчилгээг зохион байгуулахдаа босго үнэд багтаах, нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор ТНБД-ын 44 тушаалаар 9.9-80.0 сая төгрөгийн худалдан авалтыг уламжлалт аргаар зохион байгуулж, харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулсан байна.		ТНБД Нягтлан бодогч	Г.Эрдэнэбат, Б.Рина
2	Соёл урлагийн газар	Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 149 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 119 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 28 мэдээлэл, 2 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй, шилэн дансны мэдээлэл санхүүгийн мэдээллээс зөрүүтэй илэрхийлэгдэж өмнөх зөвлөмжийг дутуу хэрэгжүүлсэн	-	Дарга Ахлах нягтлан бодогч	Ц.Нацагдолгор А.Түвшин
		Батлагдсан төсвөөс 25,036.0 мянган төгрөгийг дээд шатны төсөв захирагчийн зөвшөөрөлгүй шууд худалдан авалтаар зарцуулсан.	25.0	Дарга Ахлах нягтлан бодогч	Ц.Нацагдолгор А.Түвшин

3	Монголы үндэсний музей	Чингэлтэй дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн 2020 оны 182/ШШ2020/01702 дугаар шийдвэрийг үндэслэн нэр бүхий ажилтанд ажилгүй байсан хугацааны 950.5 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөрийг, байгууллагын төсвөөс олгосон байна.	0.9	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Сүхбаатар Ж.Батсүх
		Шилэн дансны нэгдсэн цахим системд 28 мэдээллийг хоцроож, 4 мэдээллийг байршуулаагүй ба 5 сая төгрөгөөс дэшш үний дүн бүхий 1 удаагийн 16,374.4 мянган төгрөгийн орлогыг мэдээлээгүй байна.	16.4	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Сүхбаатар Ж.Батсүх
4	Байгалийн түүхийн музей	"Түрээсийн гэрээ"-ий 3.6-д "Түрээслүүлэгч нь түрээсийн төлбөрийн 40 /дөч/ хувь болох 360.0 мянган төгрөгийг төлбөр орсноос хойш ажлын 5 едрийн дотор Улсын төвлөрсөн төсөвт төвлөрүүлээгүй.	0.3	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Н.Зоригтбаатар Ш.Дуламсүрэн
		Шилэн дансны тухай хуулийн 6-р зүйлд заасан 18 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Н.Зоригтбаатар Ш.Дуламсүрэн
5	Богд хааны ордон музей	Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу 173 мэдээлэл оруулахаас 40 мэдээлэл хугацаа хоцроосон.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Ц.Эрдэнэбаатар Б.Эрдэнэчимэг
6	Дүрслэх урлагийн музей	Өмнөх аудитаар өгсөн 2 зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.	-	Ерөнхий нягтлан бодогч	Б.Ану
		Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу 170 мэдээлэл оруулахаас 33 мэдээлэл хугацаа хоцроосон байна.	-	Ерөнхий нягтлан бодогч	Б.Ану
7	Монголын театрын музей	Өмнөх аудитаар өгсөн төсөвт зардлын мөнгөн гүйлгээ нь анхан шатны цахим "и" баримтгүй, худалдан авалтын болон орлогын дүнг цахим "и" баримттай тулган хянах, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах тухай зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй буюу тайлант онд 116.4 мянган төгрөгийн худалдан авалт, 421.0 мянган төгрөгийн билетийн орлого цахим баримтгүй, анхан шатны баримтыг урьдчилан дугаарладаггүй байна.	0.5	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Наранжаргал Р.Очмандах
		Шилэн дансны нэгдсэн цахим системд 21 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн буюу 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 9 удаагийн 139,952.1 мянган төгрөг, зардал гаргах 2 удаагийн 2,080.0 мянган төгрөг, тасалбарын үнийг шинэчлэн тогтоосон шийдвэрийг мэдээлээгүй байна.	142.0	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Наранжаргал Р.Очмандах
8	Чойжин ламын сүм музей	Нийт цалингийн дүн нийгмийн даатгалын тайлангаас зөрүүтэй тайлагнасан байна. 2020 оны жилийн эцсийн үлдэгдэл нийгмийн даатгалын тайлангаар 1,096.8 мянган төгрөг, санхүү байдлын тайлангаар 1,466.8 мянган төгрөг, НДШ өглөгийн зөрүү 370.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байна.	0.4	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Отгонсүрэн О.Хэрлэн
		Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан 12 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Отгонсүрэн О.Хэрлэн
		Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 2,677.2 мянган төгрөгийн 5 зөвлөмжийн хэрэгжилт 82 хувь биелэгдсэн байна.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Отгонсүрэн О.Хэрлэн
		Шилэн дансны цахим хуудсанд 70,769.9 мянган төгрөгийн и-баримтыг зарлагын баримтуудтай тулгахад 33,236.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн.	33.2	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Отгонсүрэн О.Хэрлэн
9	Улсын драмын эрдмийн театр	Шилэн дансанд мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулсан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Д.Цэрэнсамбуу Л.Нина

10	Үндэсний урлагын их театр	Тайлант оны эцэст 4,470.0 мянган төгрөгийн шатахууныг нөөцлөн, үлдэгдлээр тайлагнасан.	4.5	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Г.Цоггэрэл Н.Батсүрэн
		Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа төсөвт өртгийг үндэслэл болгохгүй шууд гэрээ байгуулсан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Г.Цоггэрэл Н.Батсүрэн
		Шилэн дансны цахим хуудсанд 173 мэдээлэл оруулахаас 57 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Г.Цоггэрэл Н.Батсүрэн
11	Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр	Шилэн дансны цахим хуудсанд 3 мэдээлэл байршуулаагүй.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Ц.Төвшинтөгс Н.Анхтөр
12	Улсын филармони	Шилэн дансны цахим хуудсанд 126 мэдээлэл оруулахаас 34 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан.	-	Захирлын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ерөнхий нягтлан бодогч	С.Баттулга Б.Сонинцэцэг
13	Улсын хүүхэддэйн театр	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт бүрэн нийцээгүй, өөрчлөн сайжруулах шаардлагатай болсон.	-	Дарга Ерөнхий нягтлан бодогч	М.Отгончимэг Г.Алтанчимэг
		Баянхонгор аймгийн Тэмүүжин театраас хүлээн авсан хүүхэддэйн жүжгийн франчайзын орлого 3,000.0 мянган төгрөгийг мөн Дэлхийн зөн ОУБ-аас орж ирсэн тоглолтын тасалбарын үнэ 500.0 мянган төгрөгийг и-баримтаар бүртгээгүй.	3.5	Дарга Ерөнхий нягтлан бодогч	М.Отгончимэг Г.Алтанчимэг
		Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй. Мэдээлэл дутуу оруулсан.	139.4	Дарга Ерөнхий нягтлан бодогч	М.Отгончимэг Г.Алтанчимэг
		Худалдан авах ажиллагааны нээлттэй тендер шалгаруулалтын журам зөрчсөн.	17.0	Дарга Ерөнхий нягтлан бодогч	М.Отгончимэг Г.Алтанчимэг
14	Монголын уран зургийн галерей	Монголын уран зургийн галерейн Түүх соёлын дурсгалт зүйлст 2014 онд дахин үнэлгээ хийж нэмэгдэл болох 14,314,724.3 мянган төгрөгийг санхүүгийн тайланд хөрөнгө /бүтээл/ бүрээр биш нэг бөөн дүнгээр тусгасан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Б.Сарантуяа Л.Болдбаатар
		Монголын уран зургийн галерейн музейн үзмэр бүртгэлийн регистр программд 3659 ширхэг 15,073,161.4 мянган төгрөгийн хөрөнгө байгаа бол санхүүгийн тайлангаар 3,366 ширхэг 15,249,905.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байна.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Б.Сарантуяа Л.Болдбаатар
		Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан 14 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан.	-	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	Б.Сарантуяа Л.Болдбаатар
15	Соёлын өвийн үндэсний төв	Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 164 мэдээллээс 28 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 21,621.3 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.	21.3	Захирал Нягтлан бодогч	Г.Энхбат Ч.Өнөртогтох
16	Үндэсний номын сан	Байгууллагаас шилэн дансанд мэдээлэх 173 мэдээллээс 80 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан.	-	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичинхорлоо Э.Энхзул

Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

		2020 онд багаж, техник хэрэгслийн зардалд 30,000.0 мянган төгрөг батлагдсан байх бөгөөд харьцуулалтын аргаар цахим тендер зарлаж гүйцэтгэгчийг шалгаруулаагүй 11,154.5 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг шууд худалдан авсан.	11.2	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичинхорлоо Э.Энхзул
17	Хүүхдийн төв номын сан	Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээ, мэдээлэл оруулаагүй, хугацаа хоцроосон.	11.4	Захирал Нягтлан бодогч	Б.Энхмарт Г.Оюунтунгалаг
18	Хархорум музей	Шилэн дансны цахим хуудсанд 5.6 сая төгрөгийн 1 ажил гүйлгээ байршуулаагүй.	5.6	Захирал Нягтлан бодогч	Л.Шинэбат М.Эрдэнэсолонго
	Дүн		1,263.9		
ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИТ БОЛОН ӨМЧИЙН ОРОЛЦООТОЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ					
1	Монгол кино нэгтгэл ТӨААТҮГ	Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу 170 мэдээлэл оруулахаас 49 мэдээлэл хугацаа хоцроож байршуулсан. Шилэн дансны цахим системийн "бусад" хэсгийн 1-д "Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл" -ийг байршуулах гэсэн нүдэнд "Мэдэгдэл гаргах үйл ажиллагаа явагдаагүй мэдэгдэл гаргаагүй" гэж хаасан байна.	53.6	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	О.Түвшиндэмбэрэл Г.Төрбат
		Нэр бүхий 22 байгууллага, хувь хүнээс авах төлөгдөх эсэх нь тодорхойгүй, эрсдэлтэй авлага байна.	28.2	Захирал Ерөнхий нягтлан бодогч	О.Түвшиндэмбэрэл Г.Төрбат
1	Дүн		81.8		
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САН					
1	Кино урлагийг дэмжих сан	Тусгай сангийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар Кино урлагийг дэмжих сан байгуулагдаж, 2020 оны төсвийн тухай хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтөөр тус санд 10,000.0 сая төгрөгийн төсөв баталсан. Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах журам батлагдаагүйгээс сангийн хөрөнгийг зарцуулаагүй, үлдэгдлийг улсын төсвийн дансанд төвлөрүүлээгүй байна.	10,000.0	Санхүү хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Төсвийн ерөнхий нягтлан бодогч	Ж.Отгонбат Г.Эрдэнэсүрэн
	Дүн		10,000.0		
	Нийт дүн		24,779.0		

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2021 оны 04 дугаар сарын 26 № 115/АОН0001
САН-2021/33/СТА-ТЭС

Улаанбаатар хот

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Завхан Баянтэс сумын соёлын төвийн барилгын хөрөнгө оруулалтын ажлын хэмнэлт 540,057.0 төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.1-д "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн зарлагын хэмнэлтэд тооцно", 45.2-д "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ", 45.2.2-д "төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл"-ийг төвлөрүүлнэ гэсэнтэй тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Хөрөнгө оруулалтын ажлын хэмнэлтээс үүссэн 540,057.0 төгрөгийг Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банкин дахь Аудитын шалгалтын орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх,
2. Актын биелэлтийг 2021 оны 09 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26 № 597/АОИ/0001
САГ-0021/33/СТА-ТЭЗ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар Кино урлагийг дэмжих сан байгуулагдаж, 2020 оны төсвийн тухай хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтөөр тус санд 10,000.0 сая төгрөгийн төсөв баталсан. Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах журам батлагдаагүйгээс сангийн хөрөнгийг зарцуулаагүй, үлдэгдлийг улсын төсвийн дансанд төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.4-т “Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах, хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, түүнд хяналт тавих журмыг Засгийн газар батална” гэж заасан боловч тус журам гараагүй байна. Мөн Кино урлагийг дэмжих тухай хууль батлагдаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Кино урлагийг дэмжих сангийн хөрөнгийг зарцуулах журмыг холбогдох байгууллагаар батлуулж мөрдөх, эрх зүйн орчныг бий болгож, холбогдох арга хэмжээ авч зөрчлийг арилган биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт хариуцуулав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

001081447

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26

№ 598/АО110001

Улаанбаатар хот

С.ӨТ-2021/33/СТА-ТЭЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шилэн дансны цахим хуудсанд 61 мэдээлэл байршуулахаас хугацаандаа 46, хугацаа хоцроож 7, байршуулаагүй 8 мэдээлэл байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын 3,409.3 сая төгрөгийн 26 ажил гүйлгээг байршуулаагүй байна.

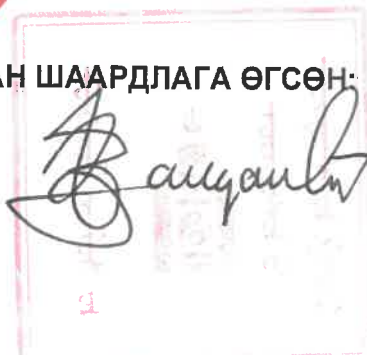
Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.1 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах, албан шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт хариуцуулав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26 № 593/АОН0001
САГ-2021/33/СТА-ТЭЗ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Хөрөнгө оруулалтын санхүүгийн тайлангийн бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд 2016-2019 онуудад ашиглалтад орсон 9 төсөл арга, хэмжээний 6,108.1 сая төгрөг, улсын төсвийн санхүүжилт нь зогссон 1,319.1 сая төгрөг, нийт 7,417.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй, 2020 онд ашиглалтад орсон 32 төсөл, арга хэмжээний 54,285.0 сая төгрөгийн барилга байгууламж бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-т "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч төсвийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэн", 14.2.3-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 14.2.8-д "хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний хэрэгжилтийг төсвийн гүйцэтгэлийн явцад хянаж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад улирал бүр тайлагнах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Барилга байгууламжийг ашиглагч байгууллагад шилжүүлэн өгөх, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэх талаар арга хэмжээ авч, албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангуулан, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26 № 600/ҮОНД0001
САГ- 2021/33/СТА-ТЭЗ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Засгийн газрын 2019 оны 430 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан 4,016.1 сая төгрөгийн 8 хөрөнгө оруулалтын ажлын санхүүжилт барьцаа хөрөнгийн дансанд байршиж байна.

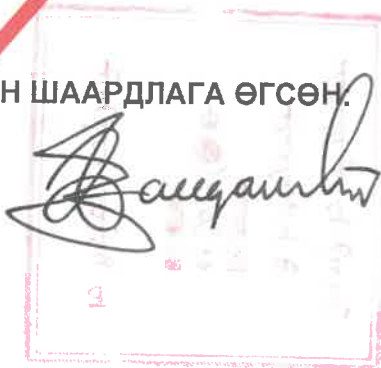
Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2-д "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ", 45.2.2-д "төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26

№ 601/А0110001

Улаанбаатар хот

САГ-2021/33/СТЭ-ТЭЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Засгийн газрын 2020 оны 253 дугаар тогтоолын дагуу барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан Чингис хааны музейн үзмэрүүдийг сэргээн, засварлах, сан хөмрөгийг нэмэгдүүлэх 2,000.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлын гүйцэтгэгчийг холбогдох журмын дагуу сонгон шалгараагүй, гүйцэтгэгч компани, хувь хүн тодорхойгүй, үнэлгээний хорооны шийдвэрээр зарим ажлуудыг нээлттэй тендер зарлахыг зөвлөсөн байхад Төрийн нарийн бичгийн даргын А/72 дугаар тушаалаар шууд гэрээ байгуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8.2-т Энэ хуулийн 8.1.1-д заасан босго үнээс дээш төсөвт өртөгтэй бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авахад энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэнэ, 46.1.3-т "үнэлгээний хорооноос гаргасан дүгнэлтэд үндэслэн гэрээ байгуулах эрх олгох шийдвэр гаргах" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах ажиллагааг хууль, тогтоомжийн дагуу зохион байгуулж, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт хариуцуулав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 04 дугаар сарын 26 № 602/АОН10001
СЯГ-2021/33/СТА-ТЭЗ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Соёлын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн төсвөөс үндсэн хөрөнгө худалдан авахад 631.1 сая төгрөг, урсгал засварт 200.2 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа босго үнэд багтаах, нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийж Төрийн нарийн бичгийн даргын 44 тушаалаар 9.9-80.0 сая төгрөгийн худалдан авалтыг харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулсан байна.

Энэ нь төсийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", сангийн сайдын 2014 оны Тушаалд өөрчлөлт оруулах тухай 55 дугаар тушаалаар баталсан "төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйл Худалдан авах ажиллагааны журмыг сонгох 8.1-д "Засгийн газар нь барааны, ажлын, үйлчилгээний гэсэн ангилал тус бүрээр дараах босго үнийг тогтооно", 8.1.1-д "харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар", 8.5-д Энэ хуулийн "8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", 21 дүгээр зүйл Тендерийн урилгыг нийтэд зарлан мэдээлэх 21.1-т "Захиалагч тендерийн урилгыг үндэсний хэмжээний өдөр тутмын сонин, худалдан авах ажиллагааны цахим систем болон хэвлэл мэдээллийн бусад хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлнэ" гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, албан шаардлагын хэрэгжилтийг ханган, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёлын сайд Ч.Номин, Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын дарга Ж.Отгонбат нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР

Д.ЗАНДАНБАТ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\0.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban Shaardлага\2021\0426auditin 3-R Gazar61.Docx

001081435